

GAZETA TRANSILVÂNIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838
GH. BARÎȚIU ȘI SFINȚIT DE LUPTĂ PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 300 Autoritați și Societăți lei 600
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 38 Inreg. Trib. Brașov S. II No. G. II. 71/942

17 Mai 1942

Anul 105

Crez ostășesc

de V. Branisce

O nouă promoție de ofițeri pornește cu surâsul pe buze să aducă un suprem tribut patriei greu încercate. Vlăstare tinere, răsărite din glia românească, purtând unii în suflet icoana vetrei părăsite, alții orizontul larg al pământului liber, au primit consacarea solemnă a nobilei meniri de arme, pe care și-au ales-o cu entuziasmul tinereții lor nestăvilite.

Cea dintâi promoție de războiu! A trecut numai un an de când în aceeași zi cu același fast o altă promoție aștepta cu înfrigurare semnalul de luptă. Iar acesta nu s'a lăsat prea mult așteptat. În răstimp de un an faptele acestor tineri au depășit contingentele timpului. Inscrind cu sângele și jertfa lor înălțătoare pagini de epopee ei au devenit înaintași, pilde curate de devotament și dragoste de țară.

Dar un sfert din promoție străjuește acum hotarele noastre în „zările din răsărit”, fără să-și fi putut realiza întreg legământul luat în fața neamului și a țării. Pentru că ei juraseră să sfărâme în cale și munții și zările.

Astăzi noua promoție de ofițeri, așteaptă încrezătoare începere a luptei.

În sufletul lor răsună îndepărtate chemări. Foșnet de codri, murmur de ape și buciume din văi.

Aceste vedenii se răsfrângeau în chipuri infinite pe luciul strălucitoarelor lame de oțel.

O nouă generație de ofițeri pornește încrezătoare la luptă purtând în suflet un crez uriaș ca piscurile înstrăinaților munți, în trupuri vigoarea unui neam ce n'a putut fi doborât de nicio încercare și în inimi credința caldă în biruință.

În fața unui asemenea crez, zările se vor deschide larg.

Frate Române,

Subscrie la

Imprumutul Reîntregirii României

Mărimea jertfei

de I. Bozdog

Contribuția ce o aduce neamul nostru pentru buna reușită a sfintei sale cauze, este vrednică de scopul mareț, pe orice teren am urmări-o.

Actele de milostenie și ajutor făcute de cei rămași acasă pentru familiile celor plecați, căzuți sau în grea strâmtoare se înmulțesc și cresc dela zi la zi. Greutățile și lipsurile împreunate în chip firesc cu războiul fac tot mai înțelegători pe cei care au nespusul noroc de a fi acasă, lângă și cu ai lor, și-și pot vedea liniștiți de griji și meserie. Așa se desprinde din cifrele colectate din „Ziua Cumpătării” care în Brașov însumează 1.116.001 Lei — cu 227.011 lei mai mult ca la 22 Febr. a. c.

S'a întâmplat însă și de data aceasta ca tocmai dintre cei mai bine situați să se recruteze procentul cel mai mare al oștenilor lipsiți de inimă, cărora li s'a făcut silă de prezența moștelor colectate, aruncându-le priviri piezișe, vorbe necotite și sume derizorii.

Pe lângă Tatăl Milelor care va răsplăti fără îndoială împietrirea lor la timp potrivit, ar fi bine ca și în fața societății, pe care o conduc, să li se cunoască latura intimă a patriotismului.

S'ar supune de sigur de bună voie la o cotă de sacrificiu mai mare dacă s'ar face nițică reclamă pe această chestiune, dar când e vorba să nu știe dreapta ce face stânga, nu se iau la întrecere aceste ființe nici măcar cu umilii funcționari și muncitori a căror danie este primită și apreciată și de Dumnezeu și de oameni ca banul adevărat al văduvei.

La fel stau lucrurile și în lumea satelor. Cei mulți, anonimii, pe a căror brațe și trudă se reazimă întregul edificiu național și social sunt trudnici și jertfelnici și pentru ai lor și pentru a

suplini locurile celor rămași fără ajutor și brațe de muncă. Mărturie sunt câmpurile lucrute și ajutorul frățesc și creștinesc cu care se sprijinesc. Esecții dureroase sunt mai puține aici și ies tot din rândurile celor împietriți la inimă din cauza belșugului.

Același lucru îl facem și ca neam luptător pe câmpul de războiu.

Nu ne cântărim jertfele, nu le prețuim, ci le aducem din plin pentru ca soarta lumii să se așeze pe temelii noi și mai drepte.

Măsura contribuției noastre de sânge este apreciată, în sensul adevărat al cuvântului, de o lume întregă.

Soldatul nostru nu este chemat și întrebuințat pentru a ține numai umbră pământului, nici ca umplutură și nici măcar ca element „susținător de ordine” în spatele frontului, ci ca un voinic ce înlătură piedici din calea lumii și croiește făgașuri noi în istoria așezărilor omenești.

Toate aceste sacrificii ce se aduc cu tot mai puțină vorbă, dar cu tot mai darnică inimă dovedesc simțul de răspundere pe care-l avem fiecare în orice loc modest ne-am afla.

Este imposibil să rămâi nesimțitor nu numai față de lipsurile cauzate direct de războiu, ci și de marile și nenumăratele lovituri ce trebuie să le sufere o parte sau alta a neamului din partea celor care exploatează diferitele cotituri ale acestei înțeleștări.

Nu uitați!

Se mai poate subscrie la

Imprumutul Reîntregirii

până la sfârșitul lunii Mai

Continuare în pagina 3-a

Inchinare

de Pr. Alex. Florea-Vlădeni

Din frământările istovitoare ale alergărilor de acum ne înălțăm gândurile cele mai curate spre icoana cea mai prețuită a eroismului.

Când zăpada pământului dușman mai poartă încă picuri de foc ai sângelui românesc și malul cleios se amestecă cu brațe și creere topite, ființa noastră întreagă se leagă de jertfa fără seamăn a eroilor zilelor de acum.

Fii și frați de ai noștri, purtătorii de ieri ai uneltelor de ridicare ale neamului, poartă azi arma cu graiu de moarte, ca să răpună capetele unei hidre, ce râvnește pământ, neam și suflet.

Înceleștați ca niște titani, ingemânați în ideal și jertfă, martirii nației și ai crucii se zidesc de vii, ca să susțină cu zidurile lor cetatea patriei, unde o națiune întreagă își stăruie dreptul ei la viață.

De parte de ai lor, dar mereu purtându-le în inimi dorul și dragostea cea mai fierbinte, se avântă prin cea mai ideală sforțare.

Cu tălpile sângerânde pe drumuri primitive, cu mădulări tăiate de gerul stăruitor, au purtat soarta neamului și au scris gloria de aur a năzuințelor de acum.

Scrutând veacurile, ei au fost întotdeauna luceferii ce în bezna svârcolirilor istorice au lămurit calea neamului.

Lumina lor — atunci ca și azi — este focul sacru ce arde pe altarul patriei în fața căruia neamul se ridică în imn de slavă.

La orizontul patriei trec în veșnicie cu nobila ambiție de a se încadra prin jertfă în gloria străbună.

Ei știu că jertfa sângelui este cea mai prețioasă.

Ei știu că jertfa curată, dăruirea eroului fără prihană, este ruptă din dumnezeire și de aceea se zoresc

— Continuare în pag. 3 —

CRONICA LITERARA

de Aurel Marin

DIMITRIE DANCIU: *Solitudini*. Editura „Lanuri”

Autorul volumului de față este un debutant, cunoscut nouă mai ales din versurile răspândite prin revistele literare din Ardeal. Scăpat de obsesia poeziei moderniste, a cărei perioadă se pare că a trecut după ce a lăsat în urmă destule victime, d-l Dimitrie Danciu a început să scrie sub zodie fericită.

Prima sa carte dovedește că înțelege și prețuiește poezia; ea arată cu deosebire pe un cunosător al ispitelor versificației.

Participarea poetului la sărbătoarea naturii este salutară. Ne-am depărtat de lume este în acest sens o mărturisire de credință. Orice creație ia

naștere în solitudine. Versul prezintă siguranță deși asupra imaginilor s'ar mai putea stăruia.

Ecoul lirice argheziene e clar:

*Gândul, fur plecat hai-hui
N'am lacăte să-l încul
În cutii de lemn domnesc
N'am puteri să-l țintuesc.*

Nici ecoul poeziei poporane nu e absent dar într'un mod fericit, fertilizator.

Pericolul acestei poezii, dată fiind experiența autorului este însă convenționalismul. Iată un clișeu foarte des întâlnit în tânăra poezie de azi:

*Mereu aceleași drumuri se deschid înainte
Și 'n fiecare toamnă aceeași scuturare
De stele coapte peste galbene frunzări
Să le culeagă iar poezii în cuvinte.*

Atitudinea retorică îi stă bine tinereții. (Urcuș) Izolarea contribuie și ea la efecte demne de reținut. (În nu știu care toamnă).

În *Solitudini* vom întâlni o încercare tinerească, mărturisind preocupări din cele mai aplaudabile.

Desigur că în poezia atât de simplă și, poate prin această simplitate, atât de ademenitoare, a d-lui Dimitrie Danciu nu are ce căuta „ducatul”, chiar dacă autorul tânjește după el. De aceea ne oprim mai bucuroși la notații ca *Toamnă*:

*Toamnă grea cu ploi și fum
Nu mai știu pe care drum
Să mă duc, să mă ascund
În ce oază să m'afund.*

*De departe să n'aud
Cânt de moarte prin agud,
Plâns de frunze pe cărări.
În sălbatece 'noptări.*

*Să nu văd pe la amiezi
Pasări albe prin livezi*

INSTANTANE

Desfin

Un ziar de peste graniță descrie împrejurările în care s'a sinucis o tânără și frumoasă fată din Dublin, care cu toate că natura îi dăruise cea mai puternică armă: frumusețea, căzu totuși biruită de viață la vârsta de douăzeci ani.

Am amintit, tot la această rubrică, soarta crudă a frumoasei Rosalinda, care a fost condamnată din cauza frumuseții ei ucigătoare, să poarte toată viața o mască de mort pe față. La fel contesa Kossel, o altă frumoasă de pe vremuri, a trebuit să ispășească într'un turn păcatul de a fi pus prea mult preț pe farmecele ei. A fost prizonieră în turnul solitar o bună jumătate de veac.

Aceeași soartă dar sub altă formă, a avut-o și Anita Berg. De sigur numele acesta va fi multora cunoscut, căci abia sunt câțiva ani de când pomeneau ziarurile de el. L-a purtat o femeie tânără, pe cât de frumoasă pe atât de cultă și inteligentă. Anita Berg și-a trădat țara de dragul unui om, de origine polon. În fața justiției neîndurate n'a făcut nicio impresie înfățișarea ei seducătoare. A sfârșit pe același buștean ca și alții.

Frumoasa Marie Behan din Dublin s'a sinucis în biserică, în cursul slujbei religioase, în genunchi, la locul ei acolo. Rugându-se cu evlavie adâncă a asistat ea la serviciul divin până când preotul în mână cu sfântul potir, dete binecuvântarea, apoi se ridică îndreptându-se spre unul din micile altare de pe margini care înfățișa sfânta inimă a lui Isus și aprinse acolo două făclii. Imediat după ce făcu acest lucru scoase din poșetă un brici de bărbierit și cu iuțea fulgerului își tăie beregata sub ochii îngrozii ai publicului dimprejur. Preotul își întrerupse slujba și alergând la nenorocita fată îi dete sfânta împărtășanie, apoi o transportă în grabă la spital unde ea muri fără să-și fi redobândit cunoștința. Motivul care o împinse la acest pas disperat, nu se cunoaște. Cine știe, poate iarăși vreo ceartă cu logodnicul.

Sunt atât de multe și atât de mici uneori cauzele pentru care omul își răzbină pe propria-i viață.

Ecat. Pitiș

Citiți

„Gazeta Transilvaniei”

Cu aripile în vânt
Și cu sborun două frânt.

În Noi ne-am cunoscut dăm iarăși de convenționalism:

Din apele poemei am băut etc.

Vor mai fi și alte ecurile în această poezie. Este inutil a face învinuirii unui debutant că iubește poezia vremii sale în acordurile ei puternice.

D-l Dimitrie Danciu să se teamă însă și de facilitate.

Deocamdată volumul său este o chezașie bună.

Desprindem o poezie care merită a fi subliniată:

Trec vânturile serii prin ierburi și trifoi
Ca niște albe gânduri, ca niște arse fol.
Trec vânturile serii aproape, mult, de noi.

S'apleacă în neștirea pădure de aluni
Cu ramuri obosite. Ca sborul de lăstuni.
S'upleacă peste ape largi umbre de goruni.

Spicuirii

din dicționarul greșellor noastre de limbă

de Ax. Băncu

XXVII.

Dacă a mai fost între cetitorii noștri vreunul care nu și-a dat îndeajuns seama de măsura în care poate contribui ziaristica la generalizarea unor forme și expresii greșite — deci la stricarea, la stălcirea limbii — s'a putut, credem, convinge despre aceasta din multe citate cu care ne-am ilustrat afirmațiile, — citate luate, intenționat, mai mult din ziare decât din cărți. Căci cărțile cu astfel de „pistru”, neputând avea niciodată numărul de cetitori pe care-l are un ziar, nu pot nici strica atâta cât strică acesta. Iar dacă îți seamă și de împrejurarea că ziarurile n'au avut nici când contingentul de cetitori pe care-l au azi — când înțeleștarea pe viață și moarte a neamurilor, dar mai ales a fiilor neamului nostru, interesează pe fiecare Român știutor de carte, care, la rândul lui, e informatorul atâtor semeni analfabeți, tot atât de setoși și aceștia de a cunoaște luptele care se dau și rezultatul lor — nu numai că înțelegi, dar te sperii de rezultatele școlii pe care o pot face atâți neisprăviți, atâți improvizați „scriitori”, ajutați de autoritatea pe care o dă pentru cetitorul nepregătit, fără discernământul formelor, expresiilor, construcțiilor corecte de cele incorecte, cuvântul tipărit.

Câteva dintre ziare — prea puține — conștiente, s'ar părea, de acest rău, publică din când în când articole în care se înfierează „pocitorii” limbii. Zicem: s'ar părea conștiente, fiindcă, atâta vreme cât înșiși redactorii și colaboratorii ziarului în care se publică aceste dăscăleli nu se sinchisesc de greșelile înfierate, trebuie să credem că ele nu se publică pentru a curma un rău, ci mai mult pentru a umplea o anumită coloană a ziarului sau, în cazul cel mai bun, pentru interesul pe care-l arată o parte a cetitorilor pasionantei probleme a limbii.

Cu astfel de atitudini e clar, însă, că nu ne putem aștepta la ameliorarea răului. Indreptarea dorită nu se poate realiza decât dacă ziarul însuși premerge cu exemplul. Altfel, înzadar militează prin articole incidentale pentru plivirea buruienilor din lanurile limbii. Strigătele criticului rămân strigăte în pustiu. Cetitorul trebuie familiarizat cu formele corecte. Și-l familiarizezi, eliminând din coloanele ziarului formele greșite. Pentru aceasta, se cere însă, ca ziarul să aiba un secretar de redacție bine pregătit în materie de limbă, — un secretar care să poată cenzura articolele înainte de publicare nu numai din punct de vedere al fondului, ci și sub raportul formei, al corectității limbii întruiește. Va să zică, un secretar cunoscător al firii, al vocabularului, al fi-nețelor, al gramaticii ei.

Cu astfel de cerberi în redacții, nu s'ar mai putea strecura în tiparnițele ziarelor

ortografieri ca: „...Facevâ-ți testamentul și punevâ-ți deplina încredere în...”⁽¹⁾ „Aziluri în care copii și-ar putea depune părinții”. „Ascultând graiul persoanelor mari, înțelegem pentruce copii au întotdeauna aerul zăpăcit”. „Anumiți părinți învață pe copii lor o altă limbă”;⁽²⁾

forme de plural ca: „sumi importante”,⁽³⁾ „suspîn de doini”,⁽⁴⁾ „feți ovale”,⁽⁵⁾ „chemările timpilor”,⁽⁶⁾ „vulpele noastre”,⁽⁷⁾ „ușele magazinelor”,⁽⁸⁾ „propriile cuvinte”;⁽⁹⁾

acorduri ca: „femeile se rog”,⁽¹⁰⁾ „asemenea Asociații nu merit să trăiască”,⁽¹¹⁾ „D. Tr. M. și D-na C. M. au fost numiți cu titlu definitiv la catedrele ce le ocup”,⁽¹²⁾ „îmi stă în gât vorbele”, „război contra celor ce v'a mințit”,⁽¹³⁾ nimic din cele apărute în ziare nu corespund adevărului;⁽¹⁴⁾

forme de caz oblic pentru nume proprii ca: „M. D. o fi auzit de întâmplarea Săn Petruului”,⁽¹⁵⁾ „Pasiunea de artă a lui Madam Trozki”;⁽¹⁶⁾

zicale și idiotisme alterate ca: „Nu văd pădurea din cauza pomilor”,⁽¹⁷⁾ „marfa asta nu-i vrednică o ceapă ratată”, „un grefier slab de ingeri”,⁽¹⁸⁾ „Cei slabi de ingeri cred tot ce se spune”;⁽¹⁹⁾

¹⁾ G. Tr. 29 Oct. 1922 pg. 2, c. 4, jos.
²⁾ Timpu 20 Apr. 1942 p. 2, art. „Școala părinților”. (Am citat toate cazurile în care e întrebuințată forma plur. art. al substantivului copil, spre a se vedea că nu poate fi vorba de vreo greșală de tipar).
³⁾ Capitala 4 X 1939 p. 1, c. 2.
⁴⁾ România dela Mare 11 V 1936 p. 1, c. 1.
⁵⁾ Cr. 9 V 1941 p. 7, c. 1. ⁶⁾ Cv. 2 VII 1926 p. 1, c. 1. ⁷⁾ Cv. 9 II 1938 p. 3, c. 5, jos. ⁸⁾ Trib. 13 IV 1941 p. 6, c. 1, sus. ⁹⁾ Sf. Piatră 22 X 1936 p. 8, c. 2. ¹⁰⁾ Viața 30 I 1942 p. 2, c. 4. ¹¹⁾ Rom. dela Mare 27 I 1933 p. 5, c. 4, jos. ¹²⁾ Ibid. p. 6, c. 3. ¹³⁾ 11 VII 1932 p. 4, c. 5. ¹⁴⁾ Ci 23 III 1933 p. 6, c. 4. ¹⁵⁾ Cv. 13 I 1929 p. 2, c. 4. ¹⁶⁾ Viit. 8 IV 1929 p. 1, c. 6. ¹⁷⁾ Cv. 21 XI 1940 p. 2, c. 2. ¹⁸⁾ Cr. 10 IX 1928 p. 1, c. 7. ¹⁹⁾ Cr. 13 VI 1941 p. 8, c. 6.

Sonet

Voi nu simțiți ce-aproape e furtuna
Și n'aveți nicio barcă de salvare,
Vă duceți, cu pași siguri, spre pierzare
Că'n desfătări ați prea slăvit minciuna.

Veniți de ștergeți praful din altare
Și răscolind ungherele într'una
Voi veți găsi o carte, numai una,
Și'n ea cântarea ce se'nalță'n zare.

Salvați ce încă poate fi salvat,
Că-i vai de cine va muri 'n orbire;
Grăbiți-vă căci ceasul a sunat.

Smeriți, întoarceți pagini de psaltire,
Vibreze'n suflet cântecul uitat,
Eternul, sfântul cântec de iubire.

Ana Hanțcu

Pe drumurile toamnei mai tremură o stea.
În care poartă bate chemarea ta și a mea?
Pe drumurile toamnei o iarnă va cădea.

Va reuși să prelungească acest filon?

D-l Dimitrie Danciu, scrie într'un timp prielnic, ferit de tentații, într'o perioadă de limpezire a apelor.

Lecturile marilor noștri lirici îl vor călăuzi.

*

I. O. SUCEVEANU: Fântâni pentru popas.

În căutarea unui mod personal de exprimare este și d-l I. O. Suceveanu, cântăreț al vieții dela țară, idilic, muzical, ca și al nației sale pentru care

Zidari cu poezie în cuvânt
Flutură mistriile în vânt,
Frunțile le 'ngroapă 'n visări,
Pentru milostive 'ndepărtări.

Acestor ciudați zidari, care sunt poezii, li se alătură oamenii din popor, într'o participare la actul sacerdotal al scrisului care nu mulțumește pe un lector exigent.

Declamatorie, cea mai mare parte, poezia din Fântâni nu oglindește și preocupări prea multe de cizelare a formei. Poetul este un împăcat cu sine, cum nu se cade a se arăta niciodată. El declară:

Din gânduri pot să-mi fac o țară
numai nuferi și rodii,
Pot să zidesc munți cu luceferi
vii la cingătoare, etc.

Alteori împrumută tehnica facilă de versificație din unele poezii ale lui Virgil Carianopol ca și felul acestuia de a se căina de soarta mașteră:

Pe mine nu m'a ridicat nimeni dintre clăi
Să-mi arate cum se mistue cerul în vâpăi,
Nimeni nu m'a învățat să număr stelele, etc.

PREDICI ÎN PUSTIU

Inerția

Inerția este după fizică proprietatea corpurilor de a sta în stare de mișcare sau de repaos până ce o nouă cauză le schimbă starea. Din cauza legii inerției o căruță stând pe loc se pornește mai greu, din cauza legii inerției ea fiind în mișcare poate să meargă singură câțiva timp, dacă e locul plan. Dar inerția se mai chiamă figurat și lipsa de activitate, lipsa de energie intelectuală și morală.

Poate nici n'ați cunoscut termenul și Doamne cât este de frecventă această boală omenească: inerția. Și cât este de periculoasă; căci cei ce sufăr de inerție sunt aceia, care mereu bârfesc, mereu critică, nimica nu le e pe plac, sunt răi și nervoși, voind parcă să motiveze prin existența unor împrejurări vitrege, unor persecuțiuni inexistente lipsa de activitate, grozava lor frică de sforțare fizică și morală.

Cunosc ca medic mii și mii de oameni, dovadă eclatantă cât este de răspândită această boală, care mai curând sunt în stare să ia un medicament luni de zile decât să facă o sforțare de voință. Sunt în stare luni de zile să ia un medicament contra îngrășării, dar nu ar fi în stare odată cu capul să se scoale la 5 dimineața și să elimine o masă din cele 3 sau 4, — pe zi — crezând că fără ele se răstoarnă pământul. Eu am ferma convingere — deși prin ea — poate îmi supăr confrății și pe farmaciști, că multe boale s'ar putea vindeca radical fără niciun medicament — numai prin mari sforțări de voință, de schimbare a sistemului de viață, de post negru de câteva zile, de soare și mișcare în liber, eliminarea tutunului și alcoolului. Dar din cauza inerției omeneștii, din cauza fricei de orice sforțare majoritatea oamenilor continuă necăjita lor viață mai mult bolnavi decât sănătoși — îmbătrânind înainte de vreme, blestemându-și soarta și injurând mereu pe cei din jur crezând, că alții sunt cauza nenorocirii lor. Ce știu acești oameni că orbi compleți au putut prin mari sforțări de voință să devie celebri diplomați sau scriitori? Ce știu bunăoară, că Gabriel D'Annunzio și-a scris una din cele mai frumoase opere ale sale „Notturmo” după ce ca aviator în trecutul războiului mondial pierduse un ochiu, și se găsea 7 luni de zile pansat la ambii ochi într'un spital din Nordul Italiei? Ce știu ei de celebrul axiom al lui Pasteur, că dacă vrei să-ți schimbi soarta, ce și se pare îngrată — trebuie să-ți schimbi tu mai întâi obiceiurile fizice și morale, cu alte cuvinte să te lepezi prin mari sforțări de voință, de boala inerției? Putem să-i mai zicem și lene, dar sub lene se înțelege mai mult frica de mișcare fizică. Inerția nu o poți vindeca decât prin sforțări fizice, intelectuale și morale, făcute simultan și în fiecă zi.

Dr. M. Suciu-Sibianu

Că poate fi însă și un poet interesant, d-l I. O. Suceveanu ne-a dovedit-o prin câteva versuri publicate ulterior în reviste și cum se întrevede și din acest molcom Poem pentru țărani:

Din cuvânt ce-aș putea face
pentru voi mai mult
Decât să cioplesc un vers
pe care 'n mine-l ascult?
Ce-aș putea desprinde din
frământările gândului
Decât această azimă pentru
sufletul flământului.

Veniți cei cu povara pământului pe umeri;
Eu vă voiu peteci cămășile
negre cu luceferi.
Când va fi tipsia lunii mai frumoasă
și mai mare

Vom înținge, ca frații, în durerile amare.

Ce este secta?

de Pr. A. Radu

Ocupându-ne de problema sectarismului, trebuie să lămurim ce este o sectă. Cuvântul sectă, e dela latinescul *secta*, și însemna partid, părere, adică reuniunea de persoane care profesază aceeași doctrină. Prin acest termen se denumeau diferitele școli filosofice vechi, de ex.: secta lui Epicur... In limba greacă cuvântul sectă are corespondent pe „eresis“. In Noul Testament termenul grec îl găsim câteodată transcris cu litere latine: haeresis și cu acest termen sunt denumite secțele iudaice: a fariseilor și a saduchelilor. Creștinii erau socotiți de Evrei ca o sectă religioasă iudaică (F. ap. 24,5). Astfel au intrat în terminologia creștină aceste cuvinte și tot astfel înțelegem de ce avem două nume pentru același lucru: eretici și sectanți.

Prin urmare sectă sau erezie înseamnă o grupare sau o comunitate religioasă mai mică, ce s'a rupt dela adevărata biserică, față de care se găsește într-o opoziție dogmatică, categorică și ireductibilă. Unii teologi au căutat să stabilească o deosebire între sectă și erezie, spunând că prima este o comunitate care voințe să fie despărțită de lume și care voințe să realizeze împărăția lui Dumnezeu în afară de lume, pe când a doua dimpotrivă, nu caută „fuga“ de lume, ci transfigurarea lumii în împărăția lui Dumnezeu. Criteriul esențial, după care se definește o sectă, rămâne cel dogmatic, care e singurul valabil.

Sectele au apărut aproape odată cu biserica. Mântuitorul însuși a profetizat apariția sectelor și a indicat chiar și procedura ce trebuie s'o urmărim față de ele. Și sf. Apostoli au avut de luptat cu sectarii. Sf. apostol Pavel spunea adeptului unei erezii exact ca noi cei de azi: sectar sau om eretic (Tit, 3, 10). Sectele, cu toată varietatea și cu tot numărul lor mare și cu înverșunarea cu care au atacat dreapta credință, totuși n'au reușit să slăbească biserica, ci dimpotrivă ea s'a întărit, iar luptele și discuțiile pe care a trebuit să le poarte cu diferitele secte i-au dat prielaj să-și precizeze și mai mult adevărurile de credință. In acest sens trebuie să înțelegem și spusele apostolului Pavel: „Căci trebuie să fie șierezuri între voi, ca să se învedereze cei lămuriti“ (I. Cor. 11, 19).

Sectele nu sunt o plagă specifică creștinismului. Nu numai creștinismul

este amenințat de sectarism, ci toate religiunile mari și opuse lui, ca mohamedanismul, budhismul etc. Creștinismul fiind religiunea ideală și perfectă, trebuia să fi fost scutit de flagelul sectar. Mai ales, că spiritul sectar este tot ce poate fi mai potrivnic esenței creștinismului, care e iubirea. Mântuitorul, a voit să fim „una“, însă „creștinii“, au voit altfel. Netăgăduit că pulverizarea creștinismului, în confesiuni și secte și apoi „șovinismul“ acestora — care în fond n'are nimic cu creștinismul adevărat — a întârziat considerabil și mai întârzie încă așa de mult, pătrunderea mesagiului evanghelic „la toată lumea“.

Ev. Ioan, ne relatează că soldații romani după ce au împărțit hainele Mântuitorului, asupra cămășii Lui au aruncat sorți — căci nu se putea împărți, întru cât nu era cusută, ci țesută de jos până sus. Și ceea ce n'au îndrăsnit să facă niște păgâni, au săvârșit-o „sectarii“, — cei care se declară „creștini după evanghelie“ (sic!), au rupt în nesfârșite fâșii cămașa Mântuitorului, adică învățătura Lui.

In ce privește numărul sectelor, putem spune cu un termen evanghelic, „legheon“, adică foarte multe. Numai cele născute din protestantism, au ajuns în vremea noastră la 400. Numărul crește mereu, căci orice sectă este generatoare de noi secte, întru cât fiecare sectar își alege credința.

America — pământul tuturor extravaganțelor — e patria prin excelență a sectelor religioase. Acolo, orice „mister“, „businessman“ (om de afaceri) sau simplu muncitor, poate să aspire la gloria de a ajunge fondatorul unei noi secte. E de ajuns să-și găsească câțiva aderenți „fanatici“ și să organizeze un „meeting“ și secta e gata, iar ostentivul devine „unsul“ Domnului. Astfel sectele apar acolo, ca ciupercile după ploaie. Și nu rareori zierele ne aduc știrea la rubrica „ciudățeni“, că dincolo de Ocean a luat naștere o nouă sectă, care firește că promite adeptilor ei nu numai „mântuirea veșnică“, ci și o indiscutabilă prosperitate economică. Astfel numărul „iluminațiilor“ crește necontenit, dar odată cu ei crește și confuzia religioasă. Iar „amestecarea limbilor“ diferitelor secte ia înfățișarea unui „Babel modern“.

Mărimea jertfei

de I. Bozdog

Continuare din pag. 1-a

Să ne punem mâna fiecare pe piept și să ne controlăm dacă facem ceea ce spunem mereu din gură că ar trebui făcut și dacă prin ajutorul nostru contribuim și noi la îndeplinirea marii solidarități naționale ce ne-o cer clipele de față.

Ne vom convinge poate că am făcut puțin și nici de cum jertfă căci aceasta începe când nu dai *din ce-ți prisosește* ci-ți restrângi propriile tale necesități.

Jertfa e măsura credinței în biruința finală.

Citiți cel mai vechiu ziar

Gazeta Transilvaniei

Inchinare

Continuare din pag. 1-a

pentru a ajunge astfel în veșnicie, purtând lauri unei glorie ce ține în veac.

A înscrie în filele lumii cu litere de sânge hârnicia ta, a supraviețui prin jertfa dăruirii tale, este o divină fericire, căci luminezi astfel cărările generațiilor veacurilor.

Nimic pozitiv și durabil nu se poate realiza fără jertfă.

Acest fluid magic are singur puterea de a închea idealuri și pământ pe care tirania unor vremuri le-a răvășit.

Astăzi, când frontul voințe și filii patriei se avântă în iureșul de foc, cu fața la cer și mâna pe armă, înfrățind crucea cu spada, sufletul nației este în dumnezească rugăciune.

In fața altarelor Celui Atotputernic se înalță suspinuri și șoaptele tainice ale românismului.

Ruga lui se întâlnește cu jertfa lui în văzduhuri, ca Eroul de pe Golgota, ce a știut să ne dăruiască cea mai sublimă și biruitoare jertfă, să ajute neamului, înscriind dreptul la viață și la glie acestui popor ce s'a născut în jertfă și a trăit prin jertfă.

Este închinarea românismului care luptă în numele cerului.

Este darul la altar ce se aduce pentru dreptul de viață.

Este graiul patriei care prin vrednicia fiilor ei își scrie istoria existenței sale.

Slavă celor ce se știu ruga și lupta pentru împlinirea, celor mai sfinte idealuri.

Slavă Eroilor.

Primăria Municipiului Brașov

No. 13961 1942
Serv. Financiar și
Bir. Aprovizionării

Publicațiune

Se aduce la cunoștință generală că, în conformitate cu dispozițiunile art. 1 din Decretul Lege Nr. 79/1942, este strict interzisă vânzarea cerealelor în oboare sau târguri.

Aceste cereale se vor preda direct și exclusiv numai Armatei și mandatarilor Statului.

Sunt libere la vânzare în oboare și târguri, cerealele și celelalte produse agricole, aflate sau care se vor mai afla la agricultorii, mori țărănești, etc., cu excepția: grâului, secarei, orzului, orzoacei, ovășului, meiului, hrîștei și fănurilor provenite din aceste cereale, precum și porumbul locuitorilor care au cultivat mai mult de 2 Ha., din care se vinde 50%, Statului.

Brașov, la 12 Mai 1942.

Primar, Secretar general,
Dr. N. G. V. Gologan Dr. V. Voicu.

Primăria Municipiului Brașov
Serviciul Economic

Nr. 12219—1942

Publicație de licitație

Pentru darea în antrepriză a lucrărilor de asfaltare a trotuarului din strada Nicolae Iorga se va ține în ziua de 28 Mai 1942 ora 12 o licitație publică cu oferte închise, timbrate și sigilate conform art. 88—110 din L. C. P. și dispozițiilor Decretului-Lege No. 200 Monitorul Oficial Nr. 21 din 26 Ianuarie 1940 etc.

Valoarea lucrărilor este de cca 400.000, iar garanția provizorie este de 5% din valoarea ofertei, care se va completa la 10% după adjudecarea definitivă.

Caletul de sarcini, devizul, planul și informațiuni se primesc la serviciul economic al Primăriei.

Brașov, la 8 Mai 1942.

p. Primar, p. Secretar general,
Dr. E. Fleischer Dr. St. Popovici

Șeful Serviciului:
T. Stinghe.

Primăria Municipiului Brașov.
Serviciul Economic

No. 11829—1942

Publicație de licitație

Pentru procurarea pletrișului ciuruit de râu cca 3800 m. c. extras din albia râurilor Ghimbășel și Bârsa, pentru împietruirea drumurilor Municipiului Brașov, se va ține în ziua de 28 Mai 1942 ora 12 o licitație publică cu oferte închise, timbrate și sigilate conform art. 88—110 din L.C.P. și dispozițiilor Decretului-Lege Nr. 200 Monitorul Oficial Nr. 21 din 26 Ianuarie 1940.

Valoarea furniturii este de cca Lei 2.360.000, iar garanția provizorie este de 5% din valoarea ofertei, care se va completa la 10% după adjudecarea definitivă.

Caletul de sarcini, devizul și informațiuni se primesc la serviciul economic al Primăriei.

Brașov, la 8 Mai 1942.

p. Primar: p. Secretar General
Dr. E. Fleischer Dr. St. Popovici

Șeful Serviciului,
T. Stinghe

Pentru cititorii noștri

In urma scumpirii hârtiei de tipar și a reglementării prețului de vânzare al ziarelor, suntem nevoiți să facem și noi unele schimbări în prețul de abonament.

Abonamentul anual al Gazetei Transilvaniei va fi dela 1 Aprilie 1942 lei 300.—

pentru autorități și soc. 600.—
pentru țărani 150.—

La aceste sume se mai adaugă timbrele prescrise de lege la eliberarea chitanței de plată.

Toate abonamentele plătite înainte de 1 Aprilie a. c. se consideră integral plătite cu prețul vechiu.

Primăria Municipiului Brașov
Serviciul Economic

No. 12886/1942

Publicație de licitație

Pentru darea în antrepriză a lucrărilor de asfaltare a trotuarelor din jurul rondoului din fața Tribunalului și Poștă, se va ține în ziua de 28 Mai 1942 ora 11 o licitație publică cu oferte închise, timbrate și sigilate conform art. 88—110 din L.C.P. și dispozițiilor Decret-Lege No. 200 Monit. Of. 21 din 26 Ianuarie 1940.

Valoarea lucrărilor este de cca Lei 260.000, iar caletul de sarcini, devizul, planul și informațiuni se pot primi la serviciul economic al Primăriei.

Garanția provizorie este de 5% din valoarea ofertei, care se va completa la 10% după adjudecarea definitivă.

Brașov, la 8 Mai 1942.

p. Primar,
Dr. E. Fleischer.

p. Secretar General
Dr. St. Popovici

Șeful Serviciului,
T. Stinghe.

Primăria Municipiului Brașov
Serviciul economic

No. 12887/1942

Publicațiune

Pentru darea în antrepriză a lucrărilor de asfaltare a trotuarului din Calea Victoriei (porțiunea dintre str. Patriarhul Miron și str. Dr. Schnell) se va ține în ziua de 28 Mai 1942 ora 11.30 o licitație publică cu oferte închise, timbrate și sigilate conform art. 88—110 din L. C. P. și dispozițiilor Decretului-Lege Nr. 200, Monit. Of. Nr. 21 din 26 Ianuarie 1940.

Valoarea lucrărilor este de Lei 1.800.000, iar garanția provizorie este de 5% din valoarea ofertei, care se va completa la 10% după adjudecarea definitivă.

Caletul de sarcini, devizul, planul și informații se pot primi la serviciul economic al Primăriei.

Brașov, 8 Mai 1942.

p. Primar, p. Secretar general,
Dr. E. Fleischer Dr. St. Popovici

Șeful Serviciului
T. Stinghe

Caut femei pentru tricostat cio-rapi și sfetere cu mașină de mână. A se adresa la D-na COMANCIU, Str. Mihail Eminescu Nr. 16 A.

Informațiuni

Abonamente de sprijin

Alexandru Colan, comerciant, Zărnești,	Lei	500
Col. Mihail Coliban, Brașov		500
Dr. Nic. Boeriu, not. public, Brașov		1000
Dr. Valentin Poruțiu, avocat, Turda		1000
General Nic. Sc. Negreanu București		500

*

Festival școlar

Duminecă, 17 Mai 1942 la orele 10.30 va avea loc în sala teatrului „Astra” festivalul liceului comercial de băieți „Andrei Bârseanu” în colaborare cu liceul comercial de fete.

Beneficiul serbării se va dăruia Consiliului de Patronaj al Municipiului.

*

Shimbarea permiselor de circulație

Permisele speciale de circulație de culoare galbenă ce s'au eliberat autobuzelor, autocamioanelor, autodubelor, camionetelor, autotractorilor, autocisternelor și tractorilor se preschimbă cu permise speciale de circulație de culoare gri.

Incepând cu 1 Iunie 1942 orele 8 aceste autovehicole nu vor mai putea circula decât cu noile permise de culoare gri. Eliberarea noilor permise se va face la depunerea celor actuale fără cereri sau alte formalități.

Autovehicolele ce se găsesc plasate în alte localități își vor preschimba permisele galbene la Poliția din localitatea respectivă. Orice mașină găsită cu vechiul permis după 31 Mai va fi considerată în contravenție.

*

Conferințele Extensiunii Academice

Sâmbătă 16 Mai 1942 ora 11 vorbește d-l prof. Ioan Moga, despre *Simion Bărnuțiu*, în sala festivă a Camerei de Comerț.

*

Rezultatul colectei din 3 Mai 1942 în Brașov

Centrele de colectare cu rezultatele obținute:

1. Cetate	Lei	166.660
2. Schei		116.620
3. Brașovul vechiu st.		102.920
4. Brașovul vechiu dr.		154.920
5. Blumăna st.		92.080
6. Blumăna dr.		130.240
7. Car. fabr. Noua, Dârste		71.840
8. Donații benevole		26.880
Unități militare		70.620
Restaurante		39.635
Cantine		15.215
Cofetării		8.920
Cinematografe		39.925
Chete pe străzi		79.526

Total Lei: 1.116.001

Cu 227.011 lei mai mult decât la 22 Februarie 1942.

Zelul colectorilor merită toată lauda și de această dată. Pentru buna reușită a colectei s'au distins în mod special *elevele liceului „Principesa Elena” și elevele liceului Comercial de fete.*

*

Liceul comercial „A. Bârseanu” Brașov

ține adunarea generală ordinară Duminecă, 17 Mai 1942 orele 8 dim. La ordinea zilei este votarea bugetului pe anul 1942/43 și prezentarea gestiunilor de pe anii 1939/40 și 1940/41. Părinții elevilor, foștii elevi și prietenii școlii sunt rugați să ia parte. Fiind a doua convocare, adunarea generală se va ține cu orice număr de membri.

Cronica Războiului

Eroii noștri

de **Mardare Mateescu**

Una după alta, s'au înscris pe filele de calendar ale aceleiași luni, trei mari aniversări: *ziua independenței, sărbătoarea eroilor și sărbătorirea adunării de pe Câmpia Libertății dela Blaj.* Trei date înscrise cu literă de aur și chenar de foc în cartea cea mare a neamului.

Prima sărbătoare simbolizează tenacitatea noastră, care n'a cunoscut margini în hotarul timpurilor, impunând celor mai tari decât noi să ne recunoască dreptul la viață liberă. Independența ne-a costat jertfe grele, dar ea a deschis orizont luminos românimei de pretutindeni și nădejdea în alipirea tuturor într-o singură și puternică țară. A doua sărbătoare este încununarea străduințelor atâtor generații de înaintași vrednici, printr-o nouă jertfă de sânge și prin realizarea Unirii celei mari, a tuturor Românilor. Sărbătoarea a treia, simbolizează preludiul marilor înfăptuiri ale Neatârării și Unirii; este cartea de vizită a maturității neamului și cea dintâi expresie a capacității sale de a-și cârmui singur destinul.

Pare să fie o predestinare a vremii, ca cele trei aniversări să se contopească într'un mănunchiu de măreție națională, la câteva zile una după alta și că Atotputernicul ne trimite semn de grijă

Pe frontul din Răsărit trupele germano-române au pornit la atac

În peninsula Kerci, trupe germane și române au pornit la atac în ziua de 8 Mai și de atunci luptă încontinuu. După unele informațiuni, ar fi vorba de ofensiva finală de curățire a peninsulei Kerci, despre care s'a pomenit și mai înainte ca despre un fapt extrem de important, menit a face din această peninsulă a doua bază de plecare pentru ofensiva asupra Caucaziei. Mulți au fost de părere că marele comandament german nu acordă o importanță prea deosebită situației strategice a Kerciuului și că mai de grabă Germanii vor încerca izolarea forțelor sovietice din Caucazia de forțele din partea centrală a frontului, printr'o spărtură în regiunea Donului, între Rostov și Stalingrad. Toate aceste păreri se poate să fie azi răsturnate de desfășurarea evenimentelor recente. Neîndoelnic rămâne faptul că Germanii posedă informațiuni importante în legătură cu starea de pregătire a rezistenței și potențialului rusesc deși din partea sovieticilor sunt furnizate date prea puțin precise și incomplete. Acțiunile de recunoaștere din iarnă au stabilit de sigur pe ce anume se poate conta în cazul unei ofensive. Deocamdată chiar și comandamentul german păstrează discreție asupra acestor prețioase date.

Operațiunile de pe întregul rest al frontului de Răsărit se caracterizează prin acțiuni foarte violente în unele locuri, ceea ce ar avea drept urmare transformarea pozițiilor germane, alcă-

ce ne poartă, odată cu îndemnul pentru zilele ce vin.

Glasul lui Bărnuțiu n'a răsunat în zadar, pentru că lui i-au urmat, vreme de un secol, etapele hotărâtoare pentru neam și românism. Aceste strădani de un secol se înșiră pe hârtia istoriei într'un lung lanț de jertfe, dovezi pentru trecut și pentru viitor ale eroismului românesc.

Aniversările din luna Mai, deși închid în ele simboluri situate la vremuri diferite, se încheagă într'o singură semnificație, tocmai prin expresia acestui eroism, de egală intensitate și cu același țel al descătușării de vicisitudinile istoriei.

Iată pentru ce, plecându-ne genunchii în pulberea drumului nostru de azi, evocăm cu smerenie amintirea celor mai buni fii ai neamului prin care românismul și-a afirmat ființa lui unitară, năzuințele după o viață neatârnată și voința de a trăi și clădi în vatra țării întregite. Eroii noștri, prin sângele vărsat pentru țară, au dat țării însăși seva necesară pentru a crește și înflori. Memoria lor trebuie să ne fie scumpă, pilda lor trebuie să ne fie îndreptar pe drumul vieții, iar moștenirea pe care ne-au lăsat-o să o apărăm cu toate puterile noastre, până la ultima suflare, pentru că la rândul nostru suntem datori cu o faptă mare, generațiilor care ne urmează.

tuite actualmente dintr'un șir de puncte fortificate, într'o linie compactă și continuă, formând baza de plecare pentru o largă acțiune de atac. Asupra acestor amănunte insistă în ultima vreme toți observatorii militari, care sunt de părere că marea ofensivă de primăvară din Rusia a devenit iminentă. Dacă nu se poate preciza momentul când va porni această ofensivă, rămâne însă cert că ea nu va întârzia decât câteva săptămâni. O precizie se da în legătură cu operațiunile de curățire din spatele frontului, arătându-se că acestea vor trebui să fie terminate în cel mult două săptămâni de zile.

În legătură cu luptele care se dau pe frontul din Răsărit, s'au pus în discuțiune afirmația făcută de posturile de radio englezești, în care se arată că Germanii ar fi întrebuințat aici obuze cu gaze toxice. Agenția germană D.N.B. a dat imediat o desmințire acestor afirmații, iar ulterior însăși agenția engleză Reuter a ținut să corecteze afirmațiile făcute, stabilindu-se în cele din urmă că Germanii n'au întrebuințat niciun mijloc de luptă interzis de către convenția dela Haga.

O privire generală asupra frontului împotriva Rusiei ne arată că în sectorul de Sud începerea acțiunilor nu mai atârână de condițiunile climatice, hotărârea fiind acum la discreția comandamentului german, care va avea să aleagă condițiunile tactice cele mai potrivite.

În Extremul Orient luptele înverșunate de uscat se dau în Birmania. În vreme ce trupele engleze ale gene-

ralului Alexander se retrag încet spre ținutul Asam, generalul Stilwell, comandând armatele chineze care for-

mează aripa stângă a dispozitivului aliat, au înaintat în regiunea petroliferă Tuanggy spre Mandalay, reușind să atingă cu două coloane suburbiile acestui oraș. Admițând că trupele chineze vor reuși să ocupe orașul, ele nu vor găsi aici decât ruine, nefolositoare.

În Pacificul de Sud-Vest, forțele navale japoneze au ocupat insulele Amiralității.

În ce privește bătălia navală din Marea Coralilor se află acum că luptele au fost angajate numai între avangardele celor doi adversari. Nu s'a putut preciza dacă flota americană a rămas în contact cu flota japoneză în timpul urmăririi, dar s'a aflat că grosul forțelor navale japoneze se îndreaptă acum către Marea Coralilor.

Iată deci, că după prima fază a bătăliei, urmează celelalte, care ar putea dura până la stabilirea unei supremații în această regiune a Oceanului Pacific.

Invadarea posesiunilor franceze

După Noua Caledonie și Madagascar, vin la rând posesiunile franceze din Antile. Guvernul Statelor Unite a trimis la Fort de France, în insula Martinica, pe amiralul John Hoover, pentru a trata cu amiralul Robert, guvernatorul francez al insulelor Martinica și Guadelupa punerea acestora sub supraveghere americană. Un comunicat oficial ține să precizeze că nu este vorba de anexarea insulelor la teritoriul Statelor Unite, ci de o simplă supraveghere de pe urma căreia suveranitatea franceză nu va fi știrbită. Totodată se arată că guvernatorul francez al posesiunilor va fi menținut în funcțiune, cu condiția ca el să ofere garanții că acestea nu vor fi lăsate spre folosință vreunui membru al Axei.

Acest episod va constitui o nouă problemă de rezolvat pentru Franța, iar ca amănunt se arată că amiralul Robert este credincios regimului mareșalului Petain, dar nu este de acord cu principiile politice ale lui Laval. Importanța celor două insule, din punct de vedere strategic, nu pare să fie prea mare, iar forțele navale franceze aflate acolo sunt doar crucișătorul „Emile Bertin”, vasul școală „Jeanne d'Arc” și vasul purtător de avioane „Béarn” a căror dezarmare a fost cerută de americani.

Deocamdată ambasadorul francez din Statele Unite, d-l Henry Hays, n'a trimis nicio notă formală guvernului său cu privire la tratativele din Martinica. El a avut însă întrevedere de o oră cu d-l Cordell Hull, secretar de stat la externe, după care a declarat că speră ca aceste tratative în legătură cu posesiunile franceze din Marea Caraibelor să ajungă la un rezultat satisfăcător.

Discursul Papei

Cu ocazia jubileului de 25 ani de când a fost consacrat episcop, Sanctitatea Sa Papa Pius XII a ținut o cuvântare care a fost radiodifuzată. Nu se cunosc încă amănunte asupra cuvintelor rostite de înaltul Pontif, totuși se pare că acest discurs n'a reprezentat un larg apel la pace după cum se aștepta. Din contră, Papa ar fi deplâns pe cei care au provocat războiul și și-a exprimat dorința ca o pace durabilă și dreaptă să poată fi instaurată după încheierea acestui războiu.

Redactor responsabil
ION BOZDOG